

Helges tale ved båren under minnegudstjenesten

i Ullern kirke 19.12.1999

Itta Sofie Kielland Piene ble født 24.mars 1903.

Foreldrene var Kirsti Elisabeth og Kristian Caspar Bugge Piene.

Hun giftet seg med Bjørn Krag Helland-Hansen 18.12. 19... i Ullern kirke.

Sammen fikk de barna

Kirsti

Anne Marie

Merete

Sissel

Kristofer

Olav

Dette var de 6 "ektefødte", "Blodet", som Itta sa, med vekt på alle konsonantene.

Jeg finner ikke noe bedre symbol for Itta enn lys.

Lys i alle former: Som det stille lys, som peisild, som gnistregn, som fakkell, som lysende eksplosjon, som elsker av stjerner, som lys av lys.

Hun var lyset som skinte for sin yngre søskenflokk i Bogstadveien når hun selvoppofrende og kjærlig stelte for dem så de nærmest forgudet henne.

Hennes lys skinte i hjemmet sammen med Bjørn, et lys som varmet og viste vei i ydmykhet. Det var dette lyset som gjorde sinnet hennes fullt av glede og takknemlighet, slik som hun innprentet det hos barna: Husk alltid å takke!

Ja, hun hadde ikke nok med sine seks, men favnen var åpen mot alle barn, fjern og nær som hadde lyst til å komme, de fleste av dem kalte seg gjerne fuglebarn. Og som vertinne på Reiret ga hun sammen med Bjørn oss alle troen på det gode i livet.

Samtidig var hun, igjen sammen med Bjørn, som den lune og varme peisild. Hvilket sterkt og varig inntrykk har ikke barna hennes fått fra alle stunder med salmesang og lesning gjennom mange år.

Så kan vi nevne sykkelturene med godbiter, fra suppespann til multer og små nydelige buketter fra haven til dem som satt alene.

Men som Herrens disippel kunne hun også fare frem som et gnistregn når hun ringte til folk som lå alene og følte seg glemt av verden og beordret dem til å pugge salmevers: "Jeg ringer i morgen!". Men det var jo nettopp dette: Hva hun kom til å bety for så mange *personlig*!

Hun var også fakkelen, som da hun for eksempel stiftet barnemisjonsforeningen Maurtua, der de arbeidet med ting de loddet ut. Den drev hun mange år alene. Selv laget hun artistiske figurer av restmaterialer og filler.

Hun kunne være som en lysende eksplosjon av idéer. Ikke bare som en fabelaktig improvisator i matlaging der hun under krigen fremtryllet de lekreste retter av så godt som ingenting. Nei – genistrekene kom i de kritiske øyeblikk. Under krigen, en dag Bjørn var på flukt og hun var alene sammen med barna, og N.S.politiet kom på husundersøkelse. Nå styrte de rett mot kommoden der den store familiebibelen med bilde av kong Haakon lå. (Dette bildet var livsfarlig å ha.) Da brøt Itta inn og ropte: ”Jeg ser dere vil bort til Bibelen! Det er riktig. Nå skal vi ha oss et Pauli ord!” Og da måtte de sette seg, hvorpå Itta ga dem skikkelig oppbyggelse.

På den høye hvelvingen av stjernehimmel over jord, var det ikke nattehimmelen hun så, men stjernene. Kirsti forteller: Da hun nylig satt og sang sammen med Itta, og hennes stemme klang rent og sterkt – alt utenat – la Kirsti merke til at det var noen strofer hun ikke var med på, hun bare så forskende på Kirstis munn. Men like etterpå jublet hun i vei igjen. Dette gjentok seg stadig. Det viste seg da at alt om synd, dom, straff og død, det hadde hun glemt, men det med gleden, det kunne hun.

Hennes lys var alltid lys av lys. Det lys som er kommet til verden. Fra Ham hentet hun lyset: Jesu mildhet, Jesu svakhet, Jesu medfølelse, men fremfor alt frelseren. Derfor hadde hun den dypeste takken. Hun var i Hans hender. Derfor kunne han arbeide med henne. Hun åpnet sine porter for Ham og ble et levende kristenmenneske. Hun ville nok være enig i dette utsagn: Tilbake etter alle 96 år står Herren og Hans nåde.

NoS 189: Å salige stund uten like

Litt om Mor Ittas siste reise i denne verden

Etter en lys og god avskjedsstund i Ullern kirke og menighetshus, ble Mors kiste kjørt til Molde med begravelsesbilen. Alt det praktiske, både i Oslo og Molde, ble ordnet av ett byrå: Vi var alle lykkelige over forbindelsen med Kirkeland. Bølgelengden var der med en gang, spontant og naturlig. Han husket Mor fra sin oppvekst: Hun kom stadig til hans fars fiskeforretningen etter kveiteavskjær å koke kraft på.

Mor ønsket uttrykkelig å IKKE kremeres, men bli lagt i jorden ved Fars side i Molde. Ellers ville hun aldri – så vidt meg bekjent – snakke om sin begravelse, i motsetning til Far, som frydet seg med å legge planer om en festlig himmelferd for seg.

I Molde mente de at Helland-Hansen fremdeles var et godt navn i byen, at kapellet (60 plasser) ville bli for lite! Så ble det Domkirken, der Mor og Far hadde sin faste plass i alle år.

*

Underlig å være i Molde igjen – i et slikt ærend. Den vakre tinderaden. Sjøluften. Solsløret. ("Her er det sol hver dag", sa Mor – uansett alle andres inntrykk. Et gløtt av solen var nok for henne.) Stranden. Gater og bakker. Alle ansiktene. Stemning, mer enn minner flommet inn over alle sanser. Vår egen Fars og snart Mors støv på kirkegården – og så Far vel ... Verden er et underlig sted. Kloden triller jevnt sin bane i rommet, med alle oss på, men vi har oftest ryggen bak med større fart og flere retninger enn kloden, ofte solblinde, og kompasset forlagt. Men de på kirkegården hviler og følger den.

*

Mettes bæredekorasjon: En liggende ring med en stående ring i. Barlind fra Hills hage, 5 røde julestjernetopper, 7 "himmelrikets klokker" (de er komponert av Mor – av streng og kreppapir – og tradisjonen ivaretatt av Sissel, som hadde laget disse) og mange Storebjørnliljer (laget av Kirsti). På langt fiolett silkebånd, der gull-engler fløy tett, hadde Mette skrevet: *Takk, kjære Gud for Mor, og en linje fra "Min sjel lov Herren" og fra oldebarn, barne-barn, barn og svigerbarn.*

Vakre buketter, oppsatser og potteplanter pyntet rundt kisten.

Forrettelsen var i gode hender hos Jon Geir (talen hans finnes også skriftlig).

Helge sang Dvorak: Davids 23. Salme og Solsangen; 1, 2, og siste vers, alt á capella.

Ca. 100 personer var møtt frem.

Gaver, som fordeles likt til Det Norske Misjonsselskap og Buddhistmisjonen:

Ullern kr. 2000

Molde kr. 4100

Kisten ble båret ut av Sissel med Runa korsbærer, 5 år, ved hånden, Solveig, Kristofer, Olav, Bjørn André og Kjeld Henrik.

Nesten hele sørgekaren fulgte bårebilen opp bakkene til kirkegården på glatt is, i frisk bris og lav vintersol. Dagen var vidunderlig vakker. Vi måtte forsere hardfrosne skavler, og ikke alle kom seg helt bort til graven. Da kisten ble senket med Mettes vidunderlige dobbeltkrans, sto Runa – lysende av høytid og med ivrige kommentarer – ved gravkanten der Itta Merete satt under fars gravferd for 15 år siden.

”Livet svikter ikke livet,
bare livet trur det kjem!”

Til **minnesamværet** på hyggelige Knausen var det bestilt for 60, - og 60 kom!

Alle barn og barnebarn i Trøndelag (bortsett fra Byrge som hadde fjøsstellet), pluss Marit - Olav og Kirsti – Helge fra Oslo var der. Venner fra alle deler av mors liv i Molde: fra ”Maurtua” og søndagsskolen på Fuglset, fra speidern, sykehuset, menigheten og naboskapet. På grunn av sykdom kunne ikke Anna Oanes, og fruene Bondevik og Petterson komme. Men gamle lektor Kandal var der, Johannes Bondevik og Petter Petterson, Witzøes, Hojems og Otterleis, - ja mange -.

Kristofer og Olav ledet ledet samværet. Vi sang mange av mors salmer. Nydelige snitter og kake ble servert.

Kirsti åpnet med *Verdens deiligste rose*.

Hill avsluttet med *Salme 103: Min sjel, lov Herren*.

Mange talte: Barna og flere av barnebarna, de oppfordres til å gjøre som Sissel: levere et ark med sine momenter, så vi kan bevare dem i mors minneperm: Kirsti, Mette, Sissel, Kristofer, Olav, Hill, Solveig, Bjørn André, Kristel.

Fra venner bl.a.:

Bjørn Otterlei: Overtatt ”Kildevangen”:

- Som tenåring var han middagsgjest hver uke mens familien var misjonærer i Afrika.
- Det tok 3 uker før Itta skjønnte at ungdommer ikke trenger middagslur.
- Det var ikke lov å komme med ”ulyder” på pianoet den gang! Nå forsikret han om at det tåltes mange ”ulyder” derfra.
- Han har bevart noe fra Bjørns hage: To Kristtorn, en med bær som heter Itta, en uten bær som heter Bjørn. En busk (*Forsytia*?) heter Kristinebusken, for Itta kom med blomster fra den busken på datteren Kristines fødselsdag, den blomstrer tidlig om våren.
- Når Bjørn en gang lå syk i bondestuen, betegnet Itta ham som ”usympatisk”. Da ble maten brakt ham gjennom vinduet, i et spann.

Anne Marie Otterlei:

- Vi holder fortsatt liv i misjonsforeningen på Fuglset, som Itta startet.
- Itta sendte mange brev til Afrika da familien var der, og det var hun svært takknemlig for.

Fridtjof Liepelt:

- Møtte som misjonærsønn Jon Rø i Algerie og hørte om Helland-Hansen. Søkte stilling i Molde, og har blitt der siden. Besøker Bjørns grav, for det er godt å ha en grav å gå til når ens egen familie er langt borte. Nå blir det to i graven han steller.

- Bjørn ønsket å skape et kristent miljø på sykehuset og startet Kristelig legeforening. Den lever fremdeles! (Han overrakte kopi av diverse papirer om og av Bjørn fra sitt arkiv til Kristofer.)

Johan Hojem:

- En dag da barna hans var små og de satt ved middagsbordet, spurte han dem om de visste hvordan Jesus så ut. Svaret kom uten nøling: "Som Itta og Bjørn"

Sonja Hojem:

- Besøkte Itta etter at Bjørn var død. Det var kaldt på Kildevangen, hun satt innhyllet i et teppe. Men trist var hun ikke: "Nå er det tid for å takke", sa hun.

Johs. Bondevik (95 år, men klar og rank):

- Våre to familier hadde et sterkt kristent fellesskap. Vi hadde også mange måltider sammen. En gang de var buden i julen var Itta og Bjørn så ivrige at de kom en time for tidlig! (Da ble det visket rundt bordene: "Det må ha vært den eneste gangen".)
- Nå er Itta blitt forfremmet til herligheten.

Helge Aarseth:

- Venn av familien via Kirsti og Helge. Det eksisterte ingen generasjonskløft.
- En gang familien hadde hatt en tøff omgang med Kikhoste, som varte i 3 måneder, ringte Elen, kona hans, til Bjørn. Hun trengte noen å snakke med. Hun ble tatt kjærlig imot på Kildevangen. Da de var alene, spurte Bjørn: "Har du det godt med din mann?". Mellom tårene hikstet hun at hadde det ikke vært for Helge visste hun ikke hvordan hun skulle klart seg. Da ropte Bjørn til Itta, som sto på kjøkkenet: "Itta! Hun har det godt med sin mann!". Itta svarte: "Lov, takk og pris!"

Erling Nerland:

- Ungdomsvenn av Sissel og familien.
- Familien Helland-Hansen var gjestfri og original (de kom sent til kirken, og snudde seg og vinket til hverandre). Til Kirsti og Helges bryllup (18. desember) pyntet de med bjørk som var dyppet i gips. Det ble en formidabel jobb for kirketjener Arnt Husby å rydde det ut etterpå, men vakkert var det! (Arnt var tilstede i minnesamværet.)
- Han lærte å gå på ski av Bjørn.

Olav fortalte til sist om slutten av dødsleiet, hvordan hun var fast bestemt på ”å flytte” og nektet å ta til seg både vått og tørt. Likevel: Marit fikk lurt i henne et par teskjeer kaffe, og ble belønnet med Mors velkjente skøyerblikk. Hun trakk sitt siste sukk mens Olav sang *Med Jesus vil eg fara*

Vi lyser fred over Mors minne.

Salmer som ble sunget i minnesamværet:

*Min sjel, min sjel, lov Herren
Morgenstund har gull i munn
Deilig er jorden
Alltid freidig
Med Jesus vil eg fara*